

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ

Запорукою успішного розвитку підприємства є аналіз і системне вивчення фінансового стану підприємства, який дозволить виявити й мобілізувати внутрішньогосподарські резерви, підвищити рентабельність та поліпшити фінансово-господарську діяльність підприємства в цілому.

Фінансовий стан – одна з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємства. Фінансовий стан підприємства, його стійкість і стабільність залежать від результатів його виробничої, комерційної і фінансової діяльності. Якщо поставлені завдання в перерахованих видах діяльності успішно реалізуються, це позитивно впливає на фінансові результати фінансово-господарської діяльності підприємства [7; 4, с. 57].

Ключовим питанням для розуміння сутності та результативності фінансової діагностики є концепція господарської діяльності як потоку управлінських рішень для вкладення ресурсів з метою отримання прибутку. Саме отримання прибутку необхідне для збереження економічної життєздатності підприємства, можливості подальших вкладень капіталу. При цьому всю сукупність рішень щодо досягнення цієї мети може бути зведено до трьох основних напрямів — рішення щодо вкладення ресурсів; операції, що здійснюються за допомогою цих ресурсів; визначення структури фінансової діяльності. Вчасне та якісне забезпечення цих напрямів фінансових рішень визначає сутність фінансової діагностики [3, с. 234].

Критеріями прийняття управлінських рішень у фінансовій діагностиці виступають показники діагностики фінансового стану. Досвід фінансового аналізу в зарубіжних країнах виробив певну класифікацію фінансових показників з погляду різних користувачів інформації. Зокрема, менеджери аналізують звітність за напрямками виробничої діяльності, управління ресурсами, доходності; власники – прибутковості, розподіл прибутку, ринкові показники; позичальники – ліквідність, фінансовий леверидж, обслуговування боргу [1]. Інвестори, насамперед, цікавляться рівнем та стабільністю доходів за акціями, тобто прибутковістю підприємства, кредитори – її

ліквідністю, менеджери – дохідністю різних видів активів та ефективністю управління ними. Для якісного планування та контролю вони мають реально оцінювати запас фінансової міцності підприємства й можливості впливу на нього. Для досягнення мети фінансової діагностики мають вирішуватись такі основні завдання: дослідження рентабельності підприємства; дослідження фінансової стійкості підприємства; об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості підприємства; дослідження ефективності використання капіталу підприємства, оцінка конкурентоспроможності підприємства; аналіз ділової активності підприємства; визначення ефективності використання фінансових ресурсів; загальна оцінка фінансового стану і чинників його зміни; додержання підприємством фінансової, розрахункової та кредитної дисципліни; визначення ліквідності і фінансової стійкості підприємства; довго- і короткострокове прогнозування стійкості фінансового стану [3].

Отже, серед існуючої великої кількості фінансових показників-індикаторів кожен керівник, власник або інша особа, що приймає фінансове рішення, може обрати саме ті, що максимально адаптовані до специфіки діяльності конкретного підприємства.

Залежно від глибини та цілей діагностичного процесу розрізняють два види діагностики фінансового стану підприємства – експрес-діагностику і фундаментальну діагностику, кожна з яких виконує своє коло завдань [5, с. 217].

Експрес-діагностика є початковим етапом діагностичного процесу як такого, що починається з моніторингу показників та завершується встановленням симптомів кризових явищ. До цілей експрес-діагностики відносять:

1. Одержання попередньої оперативної кількісної і якісної оцінки фінансового стану підприємства за визначеною системою показників в статистиці та динаміці.

2. Визначення тенденцій зміни показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, та свідчать про наявність ознак кризи.

3. Узагальнення результатів оцінки фінансового стану і стійкості функціонування підприємства.

Фундаментальна діагностика дозволяє одержати найбільш розгорнуту картину кризового фінансового стану підприємства та конкретизувати форми та методи його майбутнього фінансового оздоровлення [6].

Виходячи з зазначеного, на етапі фундаментальної діагностики досягаються такі цілі [2, с. 6]:

1. Кількісно в статичній і в динамічній оцінюється розмір порушення пропорцій у значеннях показників фінансового стану підприємства.

2. Виявляються причини порушення пропорцій у показниках, динаміка зміни їх впливу на зміну фінансового стану в контексті глибини кризових явищ на підприємстві.

До переваг застосування фінансової діагностики в управлінні підприємством слід віднести можливість обґрунтовано підійти до визначення цілей та завдань; гнучкість системи діагностики забезпечує можливість її використання в управлінні за допомогою розробки та використання відповідної системи діагностичних показників; комплексність системи діагностики передбачає відстеження стану і тенденцій складових об'єкта діагностики та забезпечення взаємодії всіх структурних підрозділів з метою управління фінансово-економічною результативністю діяльності підприємства, усунення відхилень від запланованих значень показників, запобігання кризовим явищам та досягнення встановлених цілей [5, с. 218].

Список використаних джерел:

1. Багацька К.В. Фінансова діагностика діяльності підприємства в системі прийняття управлінських рішень : [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14082/1>.

2. Ветрова Н.М. Экономическая диагностика: проблемные аспекты / Н.М. Ветрова // Экономика и управление. – 2004. – № 5. – С. 6-8.

3. Жукевич С.М. Діагностика фінансового стану в системі управління підприємством / С.М. Жукевич, Н.В. Кудлаєва // Научный Вестник Донбасской государственной машиностроительной академии. – 2009. – № 1. – С. 234-240.

4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посіб.] / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2004. – 654 с.

5. Тарасенко І.О. Фінансова діагностика в контексті антикризового управління / І.О. Тарасенко, О.В. Батрак // Економічний вісник університету. – 2013. – Вип. 21(1). – С. 217-222.

6. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: [навч. посіб.] / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2000. – 412 с.

7. Фролова Л.В. Економічна діагностика підприємств: методичний та практичний інструментарій : [навч. посіб.] / Л.В. Фролова, О.О. Никитенко, С.О. Ермак, Л.В. Івкова. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. – 158 с.;